Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

4 päivänä heinäkuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Ympäristö – Jätteet – Siirrot – Asetus (EY) N:o 1013/2006 – 2 artiklan 1 alakohta – Direktiivi 2008/98/EY – 3 artiklan 1 alakohta – Jätteiden siirron ja jätteiden käsitteet – Tavaraerät, jotka on alun perin tarkoitettu vähittäismyyntiin, jotka kuluttaja on palauttanut tai joista on tullut jäännöserä myyjän valikoimaan

Asiassa C-624/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Gerechtshof Den Haag (Haagin ylioikeus, Alankomaat) on esittänyt 22.9.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 6.11.2017, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

Tronex BV,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev (esittelevä tuomari) sekä tuomarit T. von Danwitz ja C. Vajda,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.12.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Tronex BV, edustajanaan R. G. J. Laan, advocaat,

– Openbaar Ministerie, edustajinaan W. J. V. Spek ja L. Boogert,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman, A. M. de Ree ja C. S. Schillemans,

– Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Hesse,

– Norjan hallitus, asiamiehinään C. Anker ja I. Meinich,

– Euroopan komissio, asiamiehinään E. Manhaeve, F. Thiran ja E. Sanfrutos Cano,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.2.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jätteiden siirrosta 14.6.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 (EUVL 2006, L 190, s. 1) 2 artiklan 1 alakohdan tulkintaa, luettuna yhdessä jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (EUVL 2008, L 312, s. 3) 3 artiklan 1 alakohdan kanssa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajana on Tronex BV, jonka väitetään siirtäneen erän jätteitä Alankomaista Tansaniaan asetuksen N:o 1013/2006 säännösten vastaisesti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1013/2006 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa vahvistetaan jätteiden siirtoihin sovellettavat menettelyt ja valvontajärjestelmät, jotka riippuvat siirron lähtöpaikasta, vastaanottopaikasta ja reitistä, siirrettävän jätteen tyypistä sekä jätteeseen sen vastaanottopaikassa sovellettavasta käsittelystä.

2. Tätä asetusta sovelletaan jätteiden siirtoihin,

– –

c) joissa jäte viedään yhteisöstä kolmansiin maihin;

– –”

4 Kyseisen asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) ’jätteellä’ samaa kuin [jätteistä 5.4.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2006/12/EY [(EUVL 2006, L 114, s. 9)] 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa;

– –

35) ’laittomalla siirrolla’ jätteiden siirtoja, jotka toteutetaan
   a) tekemättä tämän asetuksen mukaista ilmoitusta kaikille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille; tai
   b) ilman asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten tämän asetuksen nojalla antamaa hyväksyntää; – –

– –”

5 Mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän osaston säännösten mukaista kirjallista ennakkoilmoitus- ja -hyväksyntämenettelyä sovelletaan seuraavien jätteiden siirtoihin:

a) jos jäte on tarkoitettu huolehdittavaksi:

kaikki jätteet;

– –”

6 Direktiivin 2006/12 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellään jätteen käsite. Direktiivin 2008/98 41 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla viimeksi mainitulla on kumottu ja korvattu direktiivi 2006/12 12.12.2010 alkavin vaikutuksin. Direktiivin 2008/98 41 artiklan kolmannen kohdan mukaan, luettuna yhdessä sen liitteen V kanssa, on katsottava, että viittauksilla direktiivin 2006/12 1 artiklan 1 kohdan a alakohtaan viitataan siitä lähtien direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa olevaan jätteen käsitteen määritelmään.

7 Direktiivin 2008/98 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’jätteellä’ mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä;

– –”

Alankomaiden oikeus

8 Eräitä yleisiä kysymyksiä ympäristön laadun alalla koskevista säännöistä 13.6.1979 annetun lain (Wet houdende regelen met betrekking tot een aantal algemene onderwerpen op het gebied van de milieuhygiëne (Wet Milieubeheer)) (jäljempänä ympäristöhallinnosta annettu laki) (Stb. 1979, nro 442) 10.60 §:n 2 momentin mukaan asetuksen N:o 1013/2006 2 artiklan 35 alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen toteuttaminen on kiellettyä.

9 Kyseisen kiellon rikkominen on talousrikosten tutkintaa, niitä koskevia syytetoimia ja niistä tuomitsemista koskevista säännöistä 22.6.1950 annetun lain (Wet van 22 juni 1950 houdende vaststelling van regelen voor de opsporing, de vervolging en de berechting van economische delicten) 1a §:n 1 momentin mukaan talousrikos, joka on viimeksi mainitun lain 6 §:n mukaan rangaistava.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin Gerechtshof Den Haag (Haagin ylioikeus, Alankomaat) on saanut käsiteltäväkseen elektroniikkatuotteiden jäännöserien tukkukauppaa harjoittavan Tronexin rechtbank Rotterdamin (Rotterdamin alioikeus, Alankomaat) antamasta tuomiosta tekemän valituksen. Tronex tuomittiin alioikeudessa ehdolliseen sakkoon väitetystä asetuksen N:o 1013/2006 säännösten vastaisesta jätteiden siirrosta. Tällä yhtiöllä todettiin 10.2.2014 olleen aikomus siirtää erä sähkö- ja elektroniikkalaitteita (jäljempänä kyseessä oleva erä) Tansaniaan sijoittautuneelle kolmannelle. Kyseessä oleva erä, joka oli ostettu 2 396,01 euron summalla, koostui sähköisistä vedenkeittimistä, höyrysilitysraudoista, tuulettimista ja partakoneista. Laitteet oli suurimmaksi osaksi pakattu alkuperäisiin pakkauksiin, mutta jotkut niistä olivat ilman pakkausta. Yhtäältä oli kyse kuluttajien

kyseisen tuotteen takuun perusteella palauttamista laitteista, toisaalta tuotteista, jotka oli esimerkiksi poistettu myyjän valikoimasta sen muuttamisen vuoksi. Lisäksi jotkut laitteista olivat viallisia. Siirto tapahtui ilman asetuksessa N:o 1013/2006 tarkoitettua ennakkoilmoitusta tai hyväksyntää.

11 Openbaar Ministerie (yleinen syyttäjä, Alankomaat) väittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että kyseessä olevan erän muodostavat laitteet eivät enää soveltuneet tavalliseen myyntiin kuluttajille, minkä takia Tronexin tavarantoimittajat ”poistivat ne käytöstä”. Näin ollen kyse oli direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetuista jätteistä. Sillä, että laitteilla oli vielä jäännösarvo ja että Tronex oli tosiasiassa maksanut niistä tätä vastaavan summan, ei ole tältä osin merkitystä. Näin ollen tämän jäte-erän siirron Tansaniaan sijoittautuneelle kolmannelle olisi pitänyt vastata asetuksen N:o 1013/2006 vaatimuksia.

12 Tronex kiistää kyseessä olevan erän muodostavien laitteiden luokittelemisen jätteiksi, kuten yleinen syyttäjä tekee. Tämän yhtiön tavarantoimittajat eivät ole sen mukaan poistaneet niitä käytöstä direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetulla tavalla, vaan ne olivat myyneet ne sille tavallisina tavaroina, joilla oli tietty markkina-arvo.

13 Tässä tilanteessa Gerechtshof Den Haag on päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) a) Onko liikkeenharjoittajaa, joka palauttaa kuluttajan palauttaman esineen tai valikoimassaan tarpeettomaksi tulleen esineen tavarantoimittajansa (maahantuoja, tukkukauppias, jakelija, valmistaja tai muu, jolta hän on esineen hankkinut) kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella tavarantoimittajalle, pidettävä [direktiivin 2008/98] 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna haltijana, joka poistaa esineen käytöstä?

b) Onko [ensimmäisen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että kyse on esineestä, jossa on yksinkertaisesti korjattavissa oleva puute tai vika?

c) Onko [ensimmäisen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että kyse on esineestä, jossa olevan vian tai puutteen laajuuden tai vakavuuden vuoksi esine ei enää sovellu tai sitä ei voida käyttää alkuperäiseen tarkoitukseensa?

2) a) Onko liikkeenharjoittajaa tai tavarantoimittajaa, joka myy kuluttajan palauttaman esineen tai valikoimassaan tarpeettomaksi tulleen esineen edelleen (jäännöserien) ostajalle, pidettävä [direktiivin 2008/98] 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna haltijana, joka poistaa esineen käytöstä?

b) Onko [toisen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, minkä suuruinen kauppahinta ostajan on maksettava liikkeenharjoittajalle tai tavarantoimittajalle?

c) Onko [toisen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että kyse on esineestä, jossa on yksinkertaisesti korjattavissa oleva puute tai vika?

d) Onko [toisen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että kyse on esineestä, jossa olevan vian tai puutteen laajuuden tai vakavuuden vuoksi esine ei enää sovellu tai sitä ei voida käyttää alkuperäiseen tarkoitukseensa?

3) a) Onko ostajaa, joka myy liikkeenharjoittajilta ja tavarantoimittajilta ostamansa suuren erän kuluttajien palauttamia ja/tai tarpeettomaksi käyneitä tavaroita edelleen (ulkomaalaiselle) kolmannelle, pidettävä [direktiivin 2008/98] 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna haltijana, joka poistaa tavaraerän käytöstä?

b) Onko [kolmannen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, minkä suuruinen kauppahinta kolmannen on maksettava ostajalle?

c) Onko [kolmannen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että tavaraerä käsittää myös joitakin tavaroita, joissa on yksinkertaisesti korjattavissa oleva puute tai vika?

d) Onko [kolmannen] kysymykse[n a kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että tavaraerä käsittää myös joitakin tavaroita, joissa olevan vian tai puutteen laajuuden tai vakavuuden vuoksi esine ei enää sovellu tai sitä ei voida käyttää alkuperäiseen tarkoitukseensa?
e) Onko [kolmannen] kysymyksen [c kohtaan] tai [kolmannen kysymyksen d kohtaan] annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, minkä prosenttimäärän vialliset tavarat muodostavat kolmannelle edelleen myytävien tavaroiden koko erästä? Jos on, mikä prosenttimäärä muodostaa ratkaisevan määrän?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

14 Kysymyksillään, joita on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, jotka oli alun perin tarkoitettu vähittäismyyntiin mutta jotka kuluttaja on palauttanut tai jotka kauppias on eri syistä palauttanut tavarantoimittajalleen, erän siirtoa kolmanteen maahan pidettävä asetuksen N:o 1013/2006 1 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä sen 2 artiklan 1 alakohdan kanssa, ja direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna jätteiden siirtona.

15 Asetuksen N:o 1013/2006 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan sitä sovelletaan jätteiden siirtoihin, joissa jäte viedään unionista kolmansiin maihin.

16 Jätteen käsitteestä on muistutettava, että direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa määritetään, että jätteellä tarkoitetaan mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.

17 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jätteeksi luokittelu seuraa ennen kaikkea haltijan toiminnasta ja ilmauksen poistaa käytöstä merkityksestä (tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

18 Unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on myös todettu ilmaisusta poistaa käytöstä, että tätä ilmaisua on tulkittava direktiivin 2008/98 tavoitteen mukaisesti, joka kyseisen direktiivin johdanto-osan kuudennen perustelukappaleen mukaan on jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvien haitallisten terveys- ja ympäristövaikutusten minimoiminen, ja SEUT 191 artiklan 2 kohdan valossa, jonka mukaan Euroopan unionin ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon ja jonka mukaan kyseinen politiikka perustuu muun muassa ennalta varautumisen periaatteelle ja periaatteelle, jonka mukaan olisi ryhdyttävä ennalta ehkäiseviin toimiin. Näin ollen ilmaisua poistaa käytöstä ja siis direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua jätteen käsitettä ei voida tulkita suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 Direktiivin 2008/98 säännöksistä käy ilmi, että ilmaisu poistaa käytöstä käsittää sekä aineen tai esineen hyödyntämisen että loppukäsittelyn tämän direktiivin 3 artiklan 15 ja 19 alakohdassa tarkoitetulla tavalla (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Erityisesti direktiivissä 2008/98 tarkoitetun jätteen olemassaolo on selvitettävä kaikkien asiaan liittyvien seikkojen perusteella siten, että tämän direktiivin tavoite otetaan huomioon ja varotaan vaarantamasta sen tehoa (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Tietyt seikat voivat olla viitteitä direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetusta aineen tai esineen käytöstä poistamisesta, aikomuksesta poistaa se käytöstä tai velvollisuudesta poistaa se käytöstä (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 41 kohta).

22 Aluksi on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että kyseessä olevasta esineestä tai aineesta ei ole tai ei enää ole hyötyä sen haltijalle, joten tämä esine tai tämä aine on haltijalle rasite, jonka tämä pyrkii poistamaan käytöstä. Jos asia todellakin on näin, on olemassa vaara siitä, että haltija poistaa hallussaan olevan esineen tai aineen käytöstä tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan ympäristövahinkoa erityisesti, mikäli haltija hylkää tai upottaa esineen tai aineen tai loppukäsittelee sen ilman valvontaa. Mikäli tämä esine tai aine kuuluu direktiivissä 2008/98 tarkoitetun jätteen käsitteen soveltamisalaan, siihen sovelletaan tämän direktiivin säännöksiä, mikä merkitsee sitä, että sen hyödyntäminen tai loppukäsittely on suoritettava vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Tältä osin merkityksellinen kriteeri arvioitaessa sitä, onko kyseessä direktiivissä 2008/98 tarkoitettu jäte vai ei, on se, kuinka todennäköisesti tämä tavara, aine tai tuote käytetään uudelleen ilman edeltävää käsittelyä. Jos kyseessä olevan tavaran, aineen tai tuotteen pelkän uudelleenkäyttömahdollisuuden lisäksi haltijalle on siitä taloudellista etua, uudelleenkäyttö on erittäin todennäköistä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä olevaa tavaraa, ainetta tai tuotetta ei voida enää pitää rasitteena, jonka haltija pyrkii ”poistamaan käytöstä”, vaan aitona tuotteena (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2007, komissio v. Italia, C-263/05, EU:C:2007:808, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Ei ole mitenkään perusteltua soveltaa direktiivin 2008/98 säännöksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että jätteet hyödynnetään tai loppukäsitellään vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle, sellaisiin tavaroihin, aineisiin tai esineisiin, joiden haltijan tarkoituksena on kannattavalla tavalla käyttää tai hyödyntää niitä kaupallisesti riippumatta minkäänlaisesta hyödyntämistoimesta. Kun otetaan kuitenkin huomioon velvollisuus tulkita laajasti jätteen käsitettä, on katsottava, että siten tarkoitetaan vain tilanteita, joissa kyseessä olevan esineen tai aineen uudelleenkäyttö on varmaa eikä ainoastaan mahdollista ilman, että tätä varten olisi tarpeen toteuttaa ennalta jokin direktiivin 2008/98 liitteessä II mainituista hyödyntämistoimista; ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava tämä (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, joka ainoastaan on toimivaltainen arvioimaan ratkaistavanaan olevan asian tosiseikat, on lopullisesti tutkittava, onko kyseessä olevan esineen tai aineen haltijalla ollut tosiasiallisesti aikomus poistaa se käytöstä, ottamalla tältä osin huomioon kaikki kyseessä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet ja valvomalla samalla direktiivin 2008/98 tavoitteen noudattamista. Unionin tuomioistuimen on kuitenkin annettava tälle tuomioistuimelle kaikki hyödylliset tiedot sen käsiteltävänä olevan oikeusriidan ratkaisemiseksi (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2013, Brady, C-113/12, EU:C:2013:627, 47 kohta ja tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 48 kohta).

26 Nyt käsiteltävässä asiassa on tutkittava, onko kyseessä olevan erän muodostavia sähkölaitteita pidettävä jätteenä hetkellä, jona Alankomaiden tulliviranomaiset ovat havainneet ne.

27 Jos Tronex on hankkinut laitteita, jotka ovat jo aikaisemmassa vaiheessa muuttuneet jätteeksi, eikä se ole huolehtinut niistä tai hyödyntänyt niitä, olisi katsottava, että se siirtää jätteitä asetuksen N:o 1013/2006 merkityksellisiä säännöksiä rikkoen.

28 Kuitenkin siitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemasta seikasta, jonka mukaan kyseessä olevan erän muodostavat sähkölaitteet eivät enää olleet soveltuvia siihen käyttöön, johon niiden haltijat eli tämäntyyppisten uusien laitteiden vähittäismyyjät, tukkumyyjät ja maahantuojat olivat ne tarkoittaneet, on korostettava, että tämä seikka voi olla viite siitä, että kyseessä oleva erä oli rasite, jonka tavarantoimittajat pyrkivät poistamaan käytöstä.

29 Siitä, että mainituilla laitteilla oli jäännösarvo ja että Tronex oli maksanut siihen perustuvan tietyn summan, on todettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jätteen käsitettä ei pidä ymmärtää niin, että sen ulkopuolelle jätetään aineet ja esineet, joilla on kaupallista arvoa ja joiden taloudellinen uudelleenkäyttö on mahdollista (tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilykset koskevat erityisesti sitä, että vaikka kyseiset laitteet olivat suurimmaksi osaksi alkuperäisissä pakkauksissaan, jotkut niistä olivat ilman pakkausta. Kyseessä oleva erä koostui yhtäältä kuluttajien tuotteen takuun perusteella palauttamista sähkölaitteista ja toisaalta vähittäismyyjän, tukkumyyjän tai maahantuojan valikoimassa esimerkiksi sen muuttamisen vuoksi ylijäämäisiksi jääneistä tavaroista. Lisäksi jotkut laitteista olivat viallisia.

31 Tältä osin pelkästään se seikka, että myyjä ja ostaja ovat luokitelleet myynnin erän myynniksi ja että kyseinen erä sisältää laitteita, joita on pidettävä jätteenä, ei merkitse, että kaikki tähän erään sisältyvät laitteet ovat jätteitä.

32 Yhtäältä vähittäismyyjän, tukkumyyjän tai maahantuojan valikoimissa ylijäämäisiksi tulleista tavaroista, jotka ovat vielä avaamattomissa alkuperäispakkauksissaan, voidaan todeta, että kyse on uusista tuotteista, joiden voidaan olettaa olleen toimintakuntoisia. Tällaisia sähkölaitteita voidaan pitää markkinatuotteina, jotka voivat olla tavanomaisen kaupankäynnin kohteena ja jotka eivät periaatteessa ole rasite haltijalleen tämän tuomion 22 kohdassa esiin tuodussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

33 Unionin tuomioistuimen käytettävissä oleva asiakirja-aineisto ei sisällä seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että näiden laitteiden haltijalla oli tarkoitus direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetulla tavalla poistaa ne käytöstä. On kuitenkin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä varmistaa, ettei näiden tavaroiden hyvää toimintakuntoa voidaan minkään seikan perusteella epäillä.

34 Toisaalta tuotteen takuun perusteella palautettujen sähkölaitteiden osalta on todettava, että sopimuslausekkeen mukaisesti ja ostohinnan palauttamista vastaan suoritettua palautusta ei voida rinnastaa hävittämiseen. Kun kuluttaja palauttaa näin vaatimustenvastaisen esineen saadakseen korvauksen kyseisen tavaran myyntisopimukseen liittyvän takuun mukaisesti, mainitulla kuluttajalla ei voida katsoa olleen aikomusta toteuttaa esinettä, jonka hän aikoi direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetulla tavalla poistaa käytöstä, koskevaa loppukäsittely- tai hyödyntämistoimenpidettä. Lisäksi on todettava, että pääasian oikeusriidassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa vaara siitä, että kuluttaja poistaisi tämän tavaran käytöstä tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan ympäristölle vahinkoa, on pieni (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2013, Shell Nederland, C-241/12 ja C-242/12, EU:C:2013:821, 46 kohta).

35 Tällaisesta tuotteen takuun perusteella suoritetusta palauttamisesta ei kuitenkaan voida päätellä, onko tällaisessa asiayhteydessä kyseessä olevien sähkölaitteiden uudelleenkäyttö varmaa, kuten tämän tuomion 24 kohdassa esiin tuodussa oikeuskäytännössä edellytetään. Sen riskin määrittämiseksi, että haltija poistaa ne käytöstä tavalla, joka voi aiheuttaa ympäristölle vahinkoa, on siis varmistettava, voidaanko nämä tuotteen takuun perusteella palautetut sähkölaitteet vielä myydä korjaamattomina, jos ne ovat viallisia, jotta niitä käytetään niiden alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti, ja onko tämä uudelleenkäyttö varmaa.

36 Jos nämä korjausta vaativat viat sitä vastoin vaikuttavat tällaiseen laitteeseen niin, ettei sitä voida käyttää sen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti, se on rasite haltijalleen ja sitä on siten pidettävä jätteenä siltä osin kuin ei ole varmuutta siitä, että haltija todellakin ryhtyy sen korjaamiseen. Kuten Euroopan komissio on todennut kirjallisissa huomautuksissaan, epäilykset siitä, että esine voidaan vielä myydä käytettäväksi alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti, ovat ratkaisevia sen luokittelemiseksi jätteeksi.

37 Siten korjauskustannuksilla, jotka ovat tarpeen kyseessä olevan esineen käyttämiseksi uudelleen sen alkuperäiseen tarkoitukseen, ei ole juurikaan merkitystä, koska yhtäältä pelkästään se seikka, että esine ei ole toimintakuntoinen, tekee siitä rasitteen haltijalleen ja toisaalta – kuten edellisestä kohdasta ilmenee – sen käyttäminen tulevaisuudessa tähän tarkoitukseen ei ole varmaa.

38 Siten on katsottava, että sellainen vika, että kyseessä olevaa esinettä ei enää voida käyttää sen alkuperäiseen tarkoitukseen, on omiaan osoittamaan, että tällaisen tuotteen uudelleenkäyttö ei ole varmaa.

39 Tältä osin on todettava, että tapa, jolla haltija käsittelee puutetta tai vikaa, voi antaa viitteen esineen käytöstä poistamisesta, aikomuksesta poistaa se käytöstä tai velvollisuudesta poistaa se käytöstä. Kun hän siten myy tai luovuttaa esineen kolmannelle toteamatta ennalta sen toimintakuntoa, on katsottava, että mainittu esine on haltijalle rasite, jonka hän poistaa käytöstä, joten kyseinen esine on luokiteltava direktiivissä 2008/98 tarkoitetuksi jätteeksi.

40 Sen toteamiseksi, että toimintavialliset laitteet eivät ole jätteitä, kyseessä olevien tuotteiden haltijan on siis osoitettava, että niiden uudelleenkäyttö ei ole vain mahdollista vaan varmaa, ja varmistettava, että tätä varteen tarpeelliset ennakkotarkastukset ja -korjaukset on tehty.

41 Toisaalta haltijan, joka aikoo siirtää pääasiassa kyseessä olevien kaltaiset laitteet kolmannelle, on valvottava, että niiden toimintakunto säilyy suojattuna kuljetusvahingoilta asianmukaisessa pakkauksessa. Tällaisen pakkauksen puuttuessa on katsottava – siltä osin kuin haltija hyväksyy riskin siitä, että kyseiset laitteet vahingoittuvat kuljetuksen aikana –, että hän aikoo poistaa ne käytöstä.

42 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa, tällainen valvontavelvollisuus ja mahdollisesti korjaus- ja pakkausvelvollisuus on direktiivin 2008/98 tavoitteeseen nähden oikeasuhteinen toimenpide.

43 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että pääasiassa kyseessä olevien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kaltaisten laitteiden, jotka oli alun perin tarkoitettu vähittäismyyntiin mutta jotka kuluttaja on palauttanut taikka jotka kauppias on eri syistä palauttanut tavarantoimittajalleen, erän siirtoa kolmanteen maahan on pidettävä asetuksen N:o 1013/2006 1 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä sen 2 artiklan 1 alakohdan kanssa, ja direktiivin 2008/98 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna jätteiden siirtona, kun kyseinen erä sisältää laitteita, joiden moitteetonta toimintaa ei ole ennalta todettu tai joita ei ole suojeltu oikein kuljetusvahingoilta. Sitä vastoin myyjän valikoimassa tarpeettomaksi käyneitä tällaisia laitteita, jotka ovat avaamattomissa alkuperäispakkauksissa, ei pidetä jätteenä ilman päinvastaisia viitteitä.

Oikeudenkäyntikulut

44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Pääasiassa kyseessä olevien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kaltaisten laitteiden, jotka oli alun perin tarkoitettu vähittäismyyntiin mutta jotka kuluttaja on palauttanut taikka jotka kauppias on eri syistä palauttanut tavarantoimittajalleen, erän siirtoa kolmanteen maahan on pidettävä jätteiden siirrosta 14.6.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 1 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä sen 2 artiklan 1 alakohdan kanssa,

ja jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna jätteiden siirtona, kun kyseinen erä sisältää laitteita, joiden moitteetonta toimintaa ei ole ennalta todettu tai joita ei ole suojeltu oikein kuljetusvahingoilta. Sitä vastoin myyjän valikoimassa tarpeettomaksi käyneitä tällaisia laitteita, jotka ovat avaamattomissa alkuperäispakkauksissa, ei pidetä jätteenä ilman päinvastaisia viitteitä.

Allekirjoitukset